

Veiligheidscoördinatoren
Coordinateurs de Sécurité

12 AUGUSTUS 1993. - Koninklijk besluit betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen.(de artikelen 1 tot 11 en de bijlage vormen titel VI, hoofdstuk I van de Codes over het welzijn op het werk).
Belgisch Staatsblad 28 september 1993

Gewijzigd door :

KB van 28/08/02 - BS van 18/09/02

KB van 04/05/99 - BS van 04/06/99

KB van 17/06/97 - BS van 19/09/97

Gelet op de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, inzonderheid op artikel 1, § 1, gewijzigd bij de wetten van 17 juli 1957 en 16 maart 1971 en op artikel 4 vervangen bij de programmawet van 22 december 1989;

Gelet op de tweede bijzondere richtlijn 89/655/EEG van 30 november 1989 van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats;

Gelet op het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming, goedgekeurd bij de besluiten van de Regent van 11 februari 1946 en 27 september 1947, inzonderheid op de artikelen 29 tot 34, op artikel 35, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 augustus 1962, op artikel 39, eerste lid, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 5 december 1972, op artikel 54quater, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 20 juni 1975 en gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 13 september 1990 en 14 september 1992 en op artikel 835, vervangen bij het koninklijk besluit van 20 juni 1975;

Gelet op het advies van de Hoge Raad voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

Art. 1.

<KB 1999-05-04/43, art. 1, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> Dit besluit is van toepassing op de werkgevers en de werknemers en

---

Vzw VC-CS asbl
Louizalaan 216 b 292
B-1050 BRUSSEL

☎ 02/646.66.20 - 📠 02/646.66.10 – E-mail: info@vccs.be
FORTIS 210-0878300-17

Veiligheidscoördinatoren
Coordinateurs de Sécurité

op de daarmee gelijkgestelde personen bedoeld in artikel 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Art. 2.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° arbeidsmiddelen : alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties;

2° gebruik van arbeidsmiddelen : elke activiteit met betrekking tot een arbeidsmiddel, zoals ingebruikneming of buitengebruikstelling, aanwending, vervoer, reparatie, ombouwing, onderhoud, verzorging, waaronder met name ook reiniging;

3° A.R.A.B. : het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming, goedgekeurd bij de besluiten van de Regent van 11 februari 1946 en 27 september 1947.

Art. 3.

De werkgever neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de arbeidsmiddelen die in de onderneming of de inrichting ter beschikking van de werknemers worden gesteld, geschikt zijn voor het uit te voeren werk of daartoe behoorlijk zijn aangepast, zodat de veiligheid en de gezondheid van de werknemers tijdens het gebruik van deze arbeidsmiddelen kunnen worden gewaarborgd.

(Bij de keuze van de arbeidsmiddelen die hij overweegt te gebruiken, houdt de werkgever rekening met de arbeidsomstandigheden en de specifieke kenmerken van de arbeid en met de in de onderneming of inrichting, met name op de werkpost, bestaande risico's voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers en, in voorkomend geval, de risico's die daaraan zouden kunnen worden toegevoegd door het gebruik van de desbetreffende arbeidsmiddelen.) <KB 1999-05-04/43, art. 2, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

(Wanneer het niet mogelijk is de veiligheid en de gezondheid van de werknemers aldus volledig te waarborgen bij het gebruik van arbeidsmiddelen, treft de werkgever passende maatregelen om de risico's tot een minimum te beperken.) <KB 1999-05-04/43, art. 2, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

Art. 4.

<KB 1999-05-04/43, art. 3, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> De werkpost en de houding van de werknemers bij het gebruik van arbeidsmiddelen, alsmede de ergonomische beginselen, moeten door de werkgever ten volle in aanmerking worden genomen bij de toepassing van de minimumvoorschriften van de bijlage I.

Art. 5.

<KB 1999-05-04/43, art. 4, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> De werkgever treft de nodige maatregelen opdat de arbeidsmiddelen worden opgesteld, gebruikt en, in voorkomend geval gemonteerd en gedemonteerd, in overeenstemming met de bepalingen van bijlage II.

Wanneer het gebruik van een arbeidsmiddel een specifiek gevaar voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemers kan opleveren, neemt de werkgever de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat :

- 1° het gebruik van het arbeidsmiddel voorbehouden blijft aan de werknemers die met het gebruik belast zijn;
- 2° de betrokken werknemers in geval van herstelling, ombouwing, onderhoud of verzorging daartoe een specifieke bekwaamheid bezitten.

Art. 6.

<KB 1999-05-04/43, art. 5, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> Onverminderd de bepalingen van de artikelen 17 tot 21 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk neemt de werkgever de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de werknemers, bedoeld in artikel 5, tweede lid, 2°, een adequate specifieke opleiding krijgen.

Art. 7.

De werkgever neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de werknemers over voldoende informatie en, in voorkomend geval, over gebruiksaanwijzingen betreffende de op het werk gebruikte arbeidsmiddelen beschikken.

Deze informatie en deze gebruiksaanwijzingen moeten ten minste bevatten :

- de omstandigheden waaronder de arbeidsmiddelen dienen te worden gebruikt;
- voorzienbare abnormale situaties;
- de conclusies die, in voorkomend geval, kunnen worden getrokken uit de bij het gebruik van arbeidsmiddelen opgedane ervaringen.

Veiligheidscoördinatoren
Coordinateurs de Sécurité

Deze informatie en deze gebruiksaanwijzingen moeten voor de betrokken werknemers begrijpelijk zijn.

Voor elke installatie, machine of gemechaniseerd werktuig moeten de nodige schriftelijke instructies bestaan voor hun werking, hun gebruikswijze, hun inspectie en hun onderhoud. De inlichtingen betreffende de veiligheidstoestellen worden gevoegd bij die instructies.

(De werknemers dienen te worden gewezen op de gevaren die zij lopen, op de arbeidsmiddelen in hun onmiddellijke werkomgeving en op de veranderingen die voor hen van belang zijn, voor zover die betrekking hebben op de in hun onmiddellijke werkomgeving gesitueerde arbeidsmiddelen, ook al maken de werknemers hiervan geen rechtstreeks gebruik.) <KB 1999-05-04/43, art. 6, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

(De instructies worden geïllustreerd en, als het past aangevuld door de preventie-adviseurs van de interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk die belast zijn met de opdrachten en taken bedoeld in artikel 5 en artikel 7, § 1 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk en die beschikken over de toepasselijke vaardigheden bedoeld in artikel 14, derde lid van hetzelfde koninklijk besluit van 27 maart 1998.) <KB 1999-05-04/43, art. 6, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

Art. 8.1.

<KB 1999-05-04/43, art. 7, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> Iedere bestelling van installaties, machines en gemechaniseerde werktuigen omvat in de bestelbon of in het lastencohier de eis van de naleving van :

1° de vigerende wetten en reglementen inzake veiligheid en hygiëne;
2° de voorwaarden inzake veiligheid en hygiëne, niet noodzakelijk bij de vigerende wetten en reglementen inzake veiligheid en hygiëne opgelegd, maar onontbeerlijk om het objectief te bereiken vooropgesteld door het dynamisch risicobeheersingssysteem bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

De preventie-adviseurs van de interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk die belast zijn met de opdrachten en taken bedoeld in artikel 5 en artikel 7, § 1 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk en die beschikken over de toepasselijke vaardigheden bedoeld in artikel 14,

---

Vzw VC-CS asbl
Louizalaan 216 b 292
B-1050 BRUSSEL

☎ 02/646.66.20 - 📠 02/646.66.10 – E-mail: info@vccs.be
FORTIS 210-0878300-17

derde lid van hetzelfde koninklijk besluit van 27 maart 1998 nemen deel aan de werkzaamheden voor het opstellen van de bestelbon. Gebeurlijk doen zij aanvullende vereisten bijvoegen op het gebied van de veiligheid en hygiëne na raadpleging, indien nodig, van andere bevoegde personen.

De bestelbon wordt geïmplementeerd door de preventie-adviseur belast met de leiding van de interne dienst of, in voorkomend geval, van de afdeling van de interne dienst.

Art. 8.2.

Bij de levering geeft de leverancier aan de klant een document, waarin de naleving van de bij de bestelling geformuleerde vereisten inzake veiligheid en hygiëne verantwoord wordt.

Art. 8.3.

<KB 1999-05-04/43, art. 7, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> Vóór elke indienststelling is de werkgever in het bezit van een verslag dat de naleving vaststelt van :

1° de vigerende wetten en reglementen inzake veiligheid en hygiëne;
2° de voorwaarden inzake veiligheid en hygiëne, niet noodzakelijk bij de vigerende wetten en reglementen inzake veiligheid en hygiëne opgelegd, maar onontbeerlijk om het objectief te bereiken vooropgesteld door het dynamisch risicobeheersingssysteem bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Het verslag wordt opgesteld door de preventie-adviseur belast met de leiding van de interne dienst of, in voorkomend geval, van de afdeling van de interne dienst, in overleg met de andere preventie-adviseurs van de interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk die belast zijn met de opdrachten en taken bedoeld in artikel 5 en artikel 7, § 1 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk en die beschikken over de toepasselijke vaardigheden bedoeld in artikel 14, derde lid van hetzelfde koninklijk besluit van 27 maart 1998, en na raadpleging, indien nodig, van andere bevoegde personen.

Art. 8.4.

Wat betreft de installaties, de machines en de gemechaniseerde werktuigen reeds in exploitatie op 25 juli 1975 wordt bij ontstentenis van een reeds

bestaand gelijkaardig verslag een verslag opgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 8.3.

Art. 8.5.

De bepalingen van de artikelen 8.2., 8.3. en 8.4. zijn niet van toepassing :
1° voor de machines, gemechaniseerde werktuigen, onderdelen van machines of van installaties die voorzien zijn van een merk van keuring, goedkeuring of overeenkomst aangebracht bij toepassing van een uitvoeringsbesluit van de wet van 11 juli 1961 betreffende de (de waarborgen welke de machines, de onderdelen van machines, het materieel, de werktuigen, de toestellen, de recipiënten en de beschermingsmiddelen inzake veiligheid en gezondheid) moeten bieden; <KB 1999-05-04/43, art. 7, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

2° voor de machines, toestellen, installaties en onderdelen van machines, van toestellen en van installaties, gecontroleerd in toepassing van het A.R.A.B. door een erkend organisme;

3° voor de voorwerpen bedoeld in artikel 8.1. inzake veiligheid en hygiëne gelijkvormig aan een exemplaar waarvoor aan de vereisten van de artikelen 8.1., 8.2., 8.3. en 8.4. reeds voldaan werd;

althans wat de aspecten betreft die gedekt zijn door het merk van keuring, goedkeuring of overeenkomst aangebracht in toepassing van een uitvoeringsbesluit van de voornoemde wet van 11 juli 1961, gedekt zijn ingevolge de controle die in toepassing van het A.R.A.B. werd uitgevoerd door een erkend organisme of gedekt zijn ingevolge een in toepassing van het A.R.A.B. verleende erkenning.

Zij zijn wel van toepassing wat betreft de verklaringen en de vaststellingen met betrekking tot de naleving van de aanvullende voorwaarden gesteld met het oog op het bereiken van (het objectief vooropgesteld door het dynamisch risicobeheersingssysteem bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk) en tot de aspecten die niet gedekt zijn door het merk van keuring, goedkeuring of overeenkomst aangebracht in toepassing van een uitvoeringsbesluit van de voornoemde wet van 11 juli 1961, niet gedekt zijn ingevolge de controle die in toepassing van het A.R.A.B. werd uitgevoerd door een erkende instelling of niet gedekt zijn ingevolge een in toepassing van het A.R.A.B. verleende erkenning. <KB 1999-05-04/43, art. 7, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

Deze verklaringen en vaststellingen zijn respectievelijk :

- het attest van de leverancier bedoeld in artikel 8.2.;
- het verslag van (de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk of, in voorkomend geval, de afdeling ervan). <KB 1999-05-04/43, art. 7, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

Art. 8.6.

<KB 1999-05-04/43, art. 7, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> De documenten en attesten bedoeld in dit artikel worden ter beschikking gehouden van de ambtenaren belast met het toezicht.

De documenten bedoeld in dit artikel worden medegegedeeld aan het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk of, bij ontstentenis van een comité, aan de vakbondsafvaardiging en bij ontstentenis van een vakbondsafvaardiging, de werknemers, overeenkomstig artikel 53 van de wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Art. 9.

<KB 1999-05-04/43, art. 8, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

Onverminderd de bepalingen van artikel 3, moeten de arbeidsmiddelen die ter beschikking van de werknemers zijn gesteld in de onderneming of inrichting, voldoen aan de bepalingen van de besluiten genomen in uitvoering van de communautaire richtlijnen die op deze arbeidsmiddelen van toepassing zijn.

Voor zover de bepalingen bedoeld in het eerste lid niet of slechts ten dele van toepassing zijn moeten de arbeidsmiddelen die ter beschikking van de werknemers zijn gesteld in de onderneming of inrichting voldoen aan de minimumvoorschriften bedoeld in de bijlage I van dit besluit en aan de bepalingen van het A.R.A.B. die er op van toepassing zijn.

Art. 10.

<KB 1999-05-04/43, art. 9, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> De werkgever neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de arbeidsmiddelen door een adequaat onderhoud in zodanige staat worden gehouden dat zij tijdens de gehele gebruiksduur voldoen aan de toepasselijke bepalingen.

Art. 11.

<KB 1999-05-04/43, art. 10, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999> De werkgever ziet erop toe dat de arbeidsmiddelen waarvan de veiligheid

afhangt van de wijze van installatie, worden onderworpen, na de installatie en vóór de eerste ingebruikneming, aan een eerste controle, alsmede aan een controle na elke montage op een nieuwe locatie of een nieuwe plek, teneinde ervoor te zorgen dat deze arbeidsmiddelen op de juiste wijze worden geïnstalleerd en goed functioneren.

De werkgever ziet erop toe dat de arbeidsmiddelen die onderhevig zijn aan invloeden die leiden tot verslechtingen welke aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van gevaarlijke situaties, worden onderworpen aan :

1° periodieke controles en, in voorkomend geval, aan periodieke proeven;
2° bijzondere controles, telkens wanneer zich uitzonderlijke gebeurtenissen hebben voorgedaan die schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van het arbeidsmiddel, zoals ombouw, ongevallen, natuurverschijnselen en lange perioden van buitengebruikstelling.

De in het tweede lid bedoelde controles hebben tot doel te garanderen dat de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften worden nageleefd en deze verslechtingen tijdig worden opgespoord en hersteld.

De resultaten van de controles moeten schriftelijk worden vastgelegd en ter beschikking worden gehouden van de met het toezicht belaste ambtenaar. Zij moeten gedurende een gepaste tijd worden bewaard.

Wanneer de betrokken arbeidsmiddelen buiten de onderneming worden gebruikt, moeten zij vergezeld gaan van een materieel bewijs van de laatste controle.

Onverminderd de wettelijke verplichtingen inzake controles door erkende organismen, worden de in dit artikel bedoelde controles uitgevoerd door deskundige personen, intern of extern aan de onderneming of inrichting.

Art. 12.

Worden opgeheven in het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming, goedgekeurd bij de besluiten van de Regent van 11 februari 1946 en 27 september 1947, hierna reglement genoemd :

1° de artikelen 29, 30, 31, 32, 33 en 34;

2° artikel 35, a), b), c) en m), gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 augustus 1962;

3° artikel 38;

4° artikel 39, eerste lid, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 5 december 1972.

Veiligheidscoördinatoren
Coordinateurs de Sécurité

(Lid opgeheven) <KB 1999-05-04/43, art. 11, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

Art. 13.

<Wijzigingsbepaling van art. 54quater 3.1. van ARAB 1946-02-11/03>

Art. 14.

<Wijzigingsbepaling van art. 54quater 3.4. van ARAB 1946-02-11/03>

Art. 15.

<Wijzigingsbepaling van art. 54quater 3.5. van ARAB 1946-02-11/03>

Art. 16.

<Wijzigingsbepaling van art. 54quater 4 van ARAB 1946-02-11/03>

Art. 17.

<Wijzigingsbepaling van art. 54quater 5 van ARAB 1946-02-11/03>

Art. 18.

<Opheffingsbepaling van art. 54quater 7 van ARAB 1946-02-11/03>

Art. 19.

<Wijzigingsbepaling van art. 835 van ARAB 1947-09-27/04>

Art. 20.

(Opgeheven) <KB 2002-08-28/42, art. 3, 004; Inwerkingtreding : 28-09-2002>

Art. 21.

De bepalingen van de artikelen 1 tot 11 van dit besluit en zijn bijlage vormen titel VI, hoofdstuk I van de Codes over het welzijn op het werk met het volgende opschrift :

" Titel VI : Arbeidsmiddelen.

Hoofdstuk I : Algemene bepalingen. "

Art. 22.

Onze Minister van Tewerkstelling en Arbeid is belast met de uitvoering van dit besluit.

Bijlagen.

Bijlage I. Minimumvoorschriften bedoeld in artikel 9

<KB 1999-05-04/43, art. 13, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

1. Voorafgaande opmerking.

De in deze bijlage genoemde verplichtingen zijn van toepassing met inachtneming van de voorschriften van (het artikel 9) en wanneer het overeenkomstig gevaar voor het betrokken arbeidsmiddel bestaat. <KB 1999-05-04/43, art. 13, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

(De onderstaande minimumvoorschriften, voor zover van toepassing op arbeidsmiddelen die in gebruik zijn, vergen niet noodzakelijkerwijs dezelfde maatregelen als de fundamentele eisen die van toepassing zijn op nieuwe arbeidsmiddelen.) <KB 1999-05-04/43, art. 13, 003; Inwerkingtreding : 14-06-1999>

2. Voor die bijlage verstaat men onder :

2.1. gevaarlijke zone : elke zone in of rondom een arbeidsmiddel waar de aanwezigheid van een blootgestelde werknemer een gevaar voor diens veiligheid of gezondheid oplevert;

2.2. bij het gebruik van een arbeidsmiddel blootgestelde werknemer : elke werknemer die zich geheel of gedeeltelijk in een gevaarlijke zone bevindt;

2.3. bediener : de werknemer(s) die tot taak heeft (hebben) een arbeidsmiddel te gebruiken.

3. Algemene minimumvoorschriften voor de arbeidsmiddelen.

3.1. De bedieningssystemen van een arbeidsmiddel die van invloed zijn op de veiligheid, moeten duidelijk zichtbaar en herkenbaar zijn en, waar nodig, op passende wijze zijn gemerkt.

De bedieningssystemen dienen zich buiten de gevaarlijke zones te bevinden, behalve zo nodig in bepaalde gevallen, en zodanig te zijn geplaatst dat de bediening geen extra gevaren met zich brengt. Zij mogen bij onopzettelijke handelingen geen gevaar opleveren.

Zo nodig moet de bediener vanaf de hoofdbedieningspost kunnen vaststellen of zich personen in de gevaarlijke zones bevinden.

Indien dit onmogelijk is, moet elke inschakeling automatisch worden voorafgegaan door een veilig systeem zoals een waarschuwend geluids- of lichtsignaal.

De blootgestelde werknemer moet de tijd of de middelen hebben om het gevaar dat ontstaat door het starten of stoppen van het arbeidsmiddel snel te ontlopen.

(De bedieningssystemen moeten veilig zijn en bij de keuze moet rekening worden gehouden met defecten, storingen en belastingen die bij het gebruik kunnen worden verwacht.) <KB 1999-05-04/43, art. 13, 003;

Inwerkingtreding : 14-06-1999>

3.2. Het in werking stellen van een arbeidsmiddel mag alleen kunnen geschieden door een opzettelijk verrichte handeling met een hiervoor bestemd bedieningssysteem.

Dit geldt ook :

- voor het opnieuw in werking stellen na stilstand, ongeacht de oorzaak daarvan;
- voor het bewerkstelligen van een belangrijke wijziging in de werking (bijvoorbeeld snelheid, druk, enz.).

behalve indien dit opnieuw in werking stellen of deze wijziging geen risico voor de blootgestelde werknemers inhoudt.

Het opnieuw in werking stellen of wijzigen van de werking in het kader van het normale programma van een automatische cyclus valt niet onder dit voorschrift.

3.3. Elk arbeidsmiddel moet voorzien zijn van een bedieningssysteem waarmee het op veilige wijze binnen de kortst mogelijke tijd volledig kan worden stopgezet.

De bediening van deze systemen moet geplaatst zijn binnen handbereik van de bediener.

Elke werkpost moet voorzien zijn van een bedieningssysteem waarmee, naargelang van het risico, hetzij het gehele arbeidsmiddel, hetzij een deel daarvan kan worden stilgelegd, zodat het arbeidsmiddel in veilige toestand is.

De stopopdracht aan het arbeidsmiddel moet voorrang hebben op startopdrachten.

Wanneer het arbeidsmiddel of de gevaarlijke onderdelen ervan tot stilstand zijn gekomen, moet de energievoorziening van de betrokken aandrijfmechanismen onderbroken zijn.

3.4. Indien dit nodig is met het oog op de gevaren van het arbeidsmiddel en de normale uitschakeltijd, moet een arbeidsmiddel voorzien zijn van een noodstopinrichting.

3.5. Een arbeidsmiddel dat gevaar van vallende of wegschietende voorwerpen oplevert, moet voorzien zijn van geschikte veiligheidsinrichtingen die op dat gevaar zijn afgestemd.

Een arbeidsmiddel dat gevaar van gas-, damp- of stofontwikkeling dan wel het vrijkomen van vloeistoffen oplevert, moet voorzien zijn van geschikte opvang- of afvoerinrichtingen nabij de bron van die gevaren.

3.6. Arbeidsmiddelen en hun onderdelen moeten, door bevestiging of met andere middelen, gestabiliseerd zijn, indien zulks noodzakelijk is voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemers.

3.7. Indien het risico bestaat dat delen van het arbeidsmiddel uiteenspringen of breken, waardoor reële gevaren voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemers zouden kunnen ontstaan, moeten passende beveiligingsmiddelen worden genomen.

De gereedschappen van werktuigmachines die aan de invloed van de middelpuntvliedende kracht onderworpen zijn moeten zodanig bevestigd zijn dat zij niet uitgeslingerd kunnen worden.

3.8. Wanneer bij bewegende delen van een arbeidsmiddel het risico bestaat van mechanisch contact waardoor zich ongelukken zouden kunnen voordoen, moeten zij uitgerust zijn met schermen of inrichtingen waarmee de toegang tot de gevaarlijke zones wordt verhinderd of de bewegingen van gevaarlijke delen worden stilgezet voordat de gevaarlijke zones worden bereikt.

De schermen en beveiligingsinrichtingen :

- moeten stevig zijn uitgevoerd;
- mogen geen bijkomende gevaren met zich brengen;
- mogen niet op eenvoudige wijze omzeild of buiten werking kunnen worden gesteld;
- moeten voldoende ver van de gevaarlijke zone verwijderd zijn;
- moeten het zicht op het verloop van het werk zo min mogelijk belemmeren;
- moeten de noodzakelijke handelingen voor het aanbrengen of de vervanging van de delen alsmede voor de verzorgingswerkzaamheden mogelijk maken, waarbij de toegang wordt beperkt tot de sector waar het werk moet worden verricht en,

zo mogelijk, demontage van het scherm of de beveiligingsinrichting niet nodig is.

3.9. De werk- en onderhoudspunten van een arbeidsmiddel moeten voor de te verrichten werkzaamheden voldoende zijn verlicht.

3.10. Delen van een arbeidsmiddel met een hoge of zeer lage temperatuur moeten zo nodig tegen gevaar van aanraking of nabijheid van werknemers zijn beveiligd.

3.11. (De waarschuwings- en alarmsignalen van een arbeidsmiddel moeten overeenstemmen met de bepalingen betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk; inzonderheid moeten zij gemakkelijk en zonder onduidelijkheid waarneembaar en te begrijpen zijn.) <KB 1997-06-17/46, art. 33, 002; Inwerkingtreding : 29-09-1997 >

3.12. Een arbeidsmiddel mag niet worden gebruikt voor bewerkingen en onder omstandigheden waarvoor het niet geschikt is.

3.13. Onderhoudswerkzaamheden moeten kunnen plaatsvinden wanneer het arbeidsmiddel uitgeschakeld is.

Indien dat niet mogelijk is, moeten er passende beveiligingsmaatregelen voor het verrichten van deze werkzaamheden worden genomen of moeten de werkzaamheden buiten de gevaarlijke zones kunnen plaatsvinden.

Terwijl de werktuigen of toestellen in beweging zijn, is het verboden :

- ze te reinigen of te herstellen;

- de wiggen, bouten of andere dergelijke stukken vast te draaien, wanneer deze verrichtingen ongevallen kunnen veroorzaken of indien zij op of nabij gevaarlijke, in beweging zijnde werktuigdelen moeten geschieden.

Het is insgelijks verboden de in werking zijnde gevaarlijke delen der drijfwerken, drijf- of andere machines te smeren, tenzij de daarvoor aangenomen procédés al de wenselijke veiligheidswaarborgen bieden.

Bij arbeidsmiddelen horende onderhoudsboekjes dienen consequent te worden bijgehouden.

3.14. Elk arbeidsmiddel moet voorzien zijn van duidelijk identificeerbare inrichtingen waarmee het van elk van zijn krachtbronnen kan worden losgekoppeld.

De herverbinding mag geen gevaar voor de betrokken werknemers opleveren.

3.15. Arbeidsmiddelen moeten voorzien zijn van de waarschuwingen en signaliseringen die noodzakelijk zijn voor de veiligheid van de werknemers.

3.16. Voor het verrichten van productie-, afstel- en onderhoudswerkzaamheden met of aan de arbeidsmiddelen moeten de werknemers onder voortdurend veilige omstandigheden alle nodige punten kunnen bereiken.

3.17. Elk arbeidsmiddel moet de werknemers op passende wijze beschermen tegen de gevaren van brand of verhitting van de arbeidsmiddelen, gas-, stof- of

dampontwikkeling dan wel het vrijkomen van vloeistoffen of andere stoffen die in het arbeidsmiddel worden gebruikt of opgeslagen of tegen schadelijke stralingen.

3.18. Elk arbeidsmiddel moet op passende wijze voorkomen dat er risico's van ontploffing van het arbeidsmiddel of van in het arbeidsmiddel vrijkomende, gebruikte of opgeslagen stoffen bestaat.

3.19. Elk arbeidsmiddel moet de blootgestelde werknemers op passende wijze beschermen tegen het gevaar van rechtstreeks of indirect contact met elektriciteit.

Bijlage II. - Bepalingen betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen conform artikel 5, eerste lid.

<Ingevoegd bij KB 1999-05-04/43, art. 14; Inwerkingtreding : 14-06-1999>
0. Voorafgaande opmerking.

De bepalingen van deze bijlage zijn van toepassing met inachtneming van het bepaalde in dit besluit en wanneer het overeenkomstige risico voor het betrokken arbeidsmiddel bestaat.

1. Arbeidsmiddelen moeten zodanig geïnstalleerd, opgesteld en gebruikt worden dat de gevaren voor de gebruikers van het arbeidsmiddel en de andere werknemers beperkt worden, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat er voldoende vrije ruimte is tussen de bewegende delen van de arbeidsmiddelen en de vaste of de bewegende delen van hun omgeving en dat alle gebruikte of geproduceerde energieën of stoffen op veilige wijze kunnen worden aan en/of afgevoerd.

2. De montage en de demontage van arbeidsmiddelen moeten op veilige wijze plaatsvinden, met name onder naleving van de eventuele aanwijzingen van de fabrikant.

3. Arbeidsmiddelen die bij gebruik door bliksem kunnen worden getroffen, moeten door passende inrichtingen of maatregelen tegen blikseminslag worden beschermd.